

§ 81 **Yttrande över remissen Energi- och klimatstrategi för
Västerbottens län**
RUN 306-2024

Sammanfattning

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att leda och samordna det regionala energi- och klimatarbetet. Enligt regleringsbrevet till Länsstyrelsen i Västerbotten 2023 ska länets energi- och klimatstrategi revideras med hänsyn till de nationella energipolitiska målen. Det reviderade förslaget är mer genomarbetat än det tidigare förslaget men saknar fortfarande en tydlig röd tråd samt tydliga prioriteringar och inriktningar. Förslaget har inte arbetats fram tillsammans med länets aktörer och det saknas således kommunal förankring. Förslaget har arbetats fram av Länsstyrelsen i Västerbotten på egen hand och inte tillsammans med Region Västerbotten.

Yttrandet ska vara översänt till Länsstyrelsen i Västerbotten senast den 8 september, vilket innebär att regionala utvecklingsnämnden behöver direktjustera beslutet.

Förslag till beslut

Richard Carstedt (S) föreslår bifall i enlighet med förvaltningens förslag, lydande: Yttrandet över remissen Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län fastställs och överlämnas till Länsstyrelsen i Västerbotten. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Tilläggsförslag på sammanträdet

Åsa Ågren Wikström (M) föreslår tillägg till yttrandet som redovisas i bilagan.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om arbetsutskottet bifaller Richard Carstedts förslag och finner att arbetsutskottet bifaller densamma.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Åsa Ågren Wikströms tilläggsförslag och finner att arbetsutskottet avslår förslaget.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrandet över remissen Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län fastställs och överlämnas till Länsstyrelsen i Västerbotten.

Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Reservation

Åsa Ågren Wikström (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget tilläggsförslag.

Expedieras till

Regionala utvecklingsnämnden

Beslutsunderlag

- Förvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-13
- Förslag, Yttrande över remissen Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län
- Skrivelse, Remiss 2 revidering energi- och klimatstrategi Västerbotten, rättelse angående remissvarsdatum
- Remiss 2 revidering energi- och klimatstrategi Västerbotten
- §5 RUN Yttrande över remissen Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län
- Regionala utvecklingsnämndens yttrande, Fastställt 250318
- Tjänsteskrivelse, Yttrande över remissen Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län
- Remiss från Länsstyrelsen i Västerbotten, inkl bilagor, daterad 2024-12-26
- Tilläggsyrkande från M i ärendet om yttrande över Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län

2025-08-21

Remiss Energi- och klimatstrategi för Västerbottens län

Tilläggsyrkande till Region Västerbottens remissvar.

Att remissvaret kompletteras med nedanstående text:

I remissunderlaget på s. 9, under rubriken "Nya nationella energipolitiska mål", efter andra stycket införs en ny text enligt nedan:

Det energipolitiska målet på nationell nivå har ändrats till 100 procent fossilfritt (i stället för 100 procent förnybart) år 2045. Det möjliggör att Sverige kan utveckla mer kärnkraft. Förbudet mot att det endast får finnas 10 reaktorer samt förbudet mot att de endast får finnas på någon av de tre befintliga platserna togs bort den 1 januari 2024. Det innebär att man borde börja planera för att på sikt även etablera kärnkraft i norra Sverige. Detta måste också framgå av en ny Energi- och klimatstrategi för Västerbotten.

Bil som fortskaffningsmedel

I länsstyrelsens förslag till ny strategi går att läsa, på sidan 18, att personbilen även fortsättningsvis kommer att vara ett viktigt fortskaffningsmedel i Västerbotten och det är helt korrekt.

Men förklaringen uppges vara kopplad till "att pendling inom förstorade arbetsmarknadsregioner är ett viktigt redskap för att adressera den ökande klyftan mellan efterfrågad och lokalt tillgänglig specialistkompetens". Förvisso kan det ligga något i den analysen, men bilen kommer att vara viktig oavsett frågan om arbetspendling i ett stort län. De allra flesta familjer är beroende av bilen för att få vardagen att fungera, oavsett var du bor. Och bilen kommer att vara lika viktig i städer och i omkringliggande områden med större befolkningskoncentrationer. Så det är inte bara i glesbefolkade områden som bilen i framtiden kommer att vara ett viktigt fortskaffningsmedel. Detta bör framgå av strategin.

Övriga kommentarer

Jordbruket och livsmedelsproduktion

Region Västerbotten anser att det är olyckligt att avsnitten om jordbrukets förutsättningar och livsmedelsproduktion inte finns med i detta förslag till reviderad Energi- och klimatstrategi. De texter som finns i strategin från 2020 var någorlunda välavvägda och borde tas med igen i uppdaterad form. Det berörs bara i förbigående i det nya förslaget till strategi.

Den som vill äta klimatsmart bör nämligen köpa livsmedel som är producerade lokalt. Svensk mjölk- och köttproduktion har låg klimatpåverkan jämfört med produktionen i andra länder. Den svenska mjölkproduktionen ger 44 procent lägre utsläpp och produktionen av nötkött ger 70 procent lägre utsläpp av växthusgaser än världssnittet. En ökad produktion av svenska livsmedel bidrar både till en bättre miljö och minskad klimatpåverkan globalt.

Det svenska lantbruket har en av världens mest hållbara produktioner. Djuromsorgen är god och antibiotikaanvändningen i Sverige är lägst i EU. När vi väljer svenska livsmedel bidrar vi till mindre antibiotikaförbrukning - något som är positivt för folkhälsan. Samtidigt bidrar svensk livsmedelproduktion och betande djur till att hålla våra landskap öppna och främjar biologisk mångfald.

Ekologiskt odlad mat har emellertid större klimatpåverkan än konventionellt producerade livsmedel, då större markarealer krävs. Detta bör man ta med i det fortsatta arbetet med strategin.

I vårt län finns det goda förutsättningar att producera ännu mer livsmedel än vad som görs idag, och jordbruket har en mycket viktig roll för en levande landsbygd. Vi ser dessvärre en allvarlig trend med färre och färre företag med djurhållning, såväl på nationell nivå som regionalt i Västerbotten.

De är viktiga företag och spelar en viktig roll för sysselsättningen, men de blir som sagt färre. Inte minst konkurrerar de med motsvarande företag från andra länder, där man har betydligt lägre krav på djurskydd och annat vilket gör prisbilden svår. En ökad produktion – oavsett om det är exempelvis mjölkproduktion eller köttproduktion – skulle kunna skapa många nya jobb.

Skogens kolinlagring

Region Västerbotten anser på samma sätt att det är ytterst olyckligt att avsnittet om skogens betydelse har tagits bort i förslaget till reviderad Energi- och klimatstrategi. Det berörs i den senaste remissversionen med några enstaka meningar, under olika delar av strategin.

I strategin från 2020 redovisade beräkningar utifrån (SLU Riksskogstaxeringen och data från Skogsstyrelsen), en årligen växande kolinlagring i länets skogar på 5 miljoner ton koldioxid (CO₂), vilket var tre gånger större än länets årliga koldioxidutsläpp:

”Från 1920-talet har det skett en fördubbling av den svenska skogens totala virkesförråd. Under samma period har avverkningen fördubblats. Det betyder en dubblad kolinlagring och en dubbling av träråvara ur den svenska skogen (SLU Riksskogstaxeringen).

Ett stadigt växande kolförråd i den västerbottniska skogen är en potential för en växande bioekonomi i form av bioenergi som ersättning av produkter och råvaror baserade på fossila energikällor. Enligt Naturvårdsverket behöver biomassan användas effektivt för att räcka till alla behov. (Naturvårdsverket, Underlag till regeringens klimatpolitiska handlingsplan, 2019). En fortsatt stadigt växande inlagring av kol i länets skogar, skulle också kunna utgöra ett bidrag till att uppnå det nationella klimatmålet 2045.

[...]

Västerbottens län består av 4,1 miljoner hektar skogsmark, vilket utgör drygt 70 procent av Västerbottens läns landyta och 15 procent av Sveriges totala arealer av skogsmark. Endast Norrbottens län har större arealer av skog och produktiv skogsmark, (SLU Riksskogstaxeringen, 2019).

Den genomsnittliga årliga tillväxten i länets skogar (2014–2018) var nära 13 miljoner skogskubikmeter, vilket är högre än i Norrbottens län. Västerbottens län har haft en genomsnittlig årlig avverkning under samma period på ungefär 5 miljoner skogskubikmeter. Samtidigt har en andel träd dött av naturliga orsaker (exempelvis vindfällen och skador).

Skogens tillväxt minus avverkning och naturlig avgång medför en årlig tillväxt i skogens kolinlagring motsvarande cirka 5 miljoner ton koldioxid (CO₂) (SLU Riksskogstaxeringen 2018 och Skogsstyrelsen)."

En annan metod att beräkna kolinlagring är att beakta förändringar av hela trädbiomassaförrådet i skogen, det vill säga även grenar. För Västerbottens län blir då den årligen växande kolinlagringen 7 miljoner ton under perioden 2009–2018."

Allt detta i texten ovan framgick av Energi- och klimatstrategin från 2020, men har alltså tagits bort helt i länsstyrelsens förslag till reviderad strategi.

Åsa Ågren Wikström, M